

Influenza hos grise findes året rundt

Smitte med influenza kan blive i besætningen i årevis, fordi der hele tiden fødes nye grise, som kan få influenza.

SEGES
INNOVATION

Af Mette Gade, seniorkonsulent, Husdyr, Seges Innovation, metg@seges.dk, Pia Ryt-Hansen, assistant professor, Københavns Universitet

Influenza kan komme ind i besætningen via indkøbte dyr. Når virus først kommer ind i besætningen, spredes virus hurtigt primært via direkte kontakt mellem grise, men også via luften og virus-kontaminering af udstyr, miljø eller personale.

Influenza spreder sig lynhurtigt

En ny influenza-subtype kan komme ind i besætningen via indkøbte dyr, med ventilationsluften eller med mennesker. Influenza smitter ikke særlig ofte med luften fra besætning til besætning. Når influenza er kommet ind i besætningen, går smitten lynhurtigt. Et forsøg fra 2024 fandt således, at influenzas kontakttal ligger på 8,7. Det betyder, at hver smittet gris i gennemsnit vil smitte otte andre grise i en fuldt modtagelig besætning. Det forklarer også, hvorfor det er meget svært, måske umuligt at udrydde influenza fra besætningen.

Akut sygdom med ny influenza-subtype

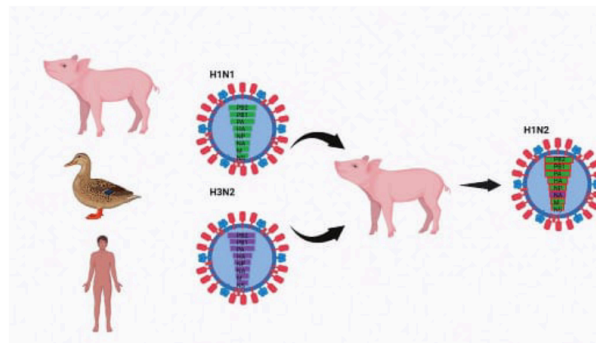
Kort tid efter at en besætning er blevet smittet, har alle grise haft influenza, og er blevet mere eller mindre immune over for den præcise stamme, de var smittet med.

Herefter er det hovedsageligt de nye grise, som fødes, som får influenza. Dog har flere studier vist at en procent-

del af pattegrise og smågrise smittet, under tilstedeværelse af materielle antistoffer fra råmælken, ikke udvikler et

tilstrækkeligt immunrespons, og dermed kan smittes igen. Tilmed vil influenzavirus mutere og kan derved også smitte de samme grise igen senere hen. Hvis en ny influenza-subtype kommer ind i besætningen, er der meget begrænset effekt af de gamle antistoffer. Her vil der ofte ses symptomer hos både søer og grise. Hos søer ses nedsat ædelyst i farestalden, og der kan også ses aborter. Grise får feber op til 41,5 °C, nysen og hoste samt tåreflåd og flåd fra næsen. Influenza forværrer af sygdomme, som allerede findes i besætningen,

Hvis to forskellige influenzavirus inficerer en celle, kan et nyt influenza virus dannes. Pia Ryt-Hansen Created in BioRender.com

Grisene smittes med influenza enten i farestalden eller i de første uger efter fravæning.

såsom streptokokker, PRRSV, PCV2 og både almindelig og ondartet lungesyge.

Influenza ses året rundt

Efter det akutte udbrud bliver søerne immune og udskiller antistoffer med råmælken. Niveauet af råmælksantistoffer falder med tiden, så ved fravæning er de fleste pøttee-grise ikke længere beskyttet, og smitten vil herefter cirkulere hos pøttee-grise og klimagrise året rundt.

Vaccinationsstrategi

Influenzavirus kan komme ind med nye avlsdyr. Derfor bør polte indsættes via en karantænestald og vaccineres. Har man influenza i besætningen, kan man genvaccinere søerne to-tre uger før faring for at få dannet antistoffer i råmælken. Vaccinen bør vælges efter, hvilken type influenza der findes i besætningen. Det baseres på næsesvabere fra pøttee- og klimagrise. Flere årlige blitz-vaccinationer af søer og gylte kan være det optimale valg, hvis der hovedsageligt opleves problemer i soholdet. Effekten af vaccinen varierer fra besætning til besætning, hvilket til dels skyldes, at vaccinstammen kan være mere eller mindre identisk med den stamme, som findes i besætningen, og at vaccinen hovedsageligt beskytter mod infektion med influenza i lungerne og ikke i de øvre luftveje. Derfor er det også vigtigt at have fokus på at bryde smittekæderne ved

Fakta

- Alle, der kommer i grisebesætninger, bør vaccineres mod influenza. Vær opmærksom på, at en vaccination mod influenza kun beskytter dig for et år ad gangen, og du bør derfor gentage en vaccination én gang årligt. Får du symptomer på influenza, skal du lade være med at komme i stalden. Symptomerne på influenza er høj feber, ondt i kroppen og snue.

samtidig at øge den interne smittebeskyttelse.

Koster influenza tilvækst?

En mindre undersøgelse fra Københavns Universitet viste, at smågrise med influenza vejede 1,6 kilo mindre ved seks uger end smågrise, som ikke havde influenza ved uge seks. Seges og KU er i øjeblikket ved at undersøge sammenhæng mellem tilvækst og influenzasmitte i flere besætninger.

Alle, der arbejder i stalde, bør vaccineres

Hvis influenzavirus fra et menneske (eller en fugl) optages af en gris, som allerede har griseinfluenzavirus i kroppen, kan der i få tilfælde skabes en subtype af influenza, som kan smitte tilbage til mennesker og potentielt give et stort influenzaudbrud. Sandsynligheden for dette er meget lille, men det kan få store konsekvenser. For at forebygge dette anbefaler Seges, at alle, der kommer i grisestalde, bliver vaccineret mod influenzavirus hvert år.